

העותר: ר"ח עדי להב, יו"ר מועדון השחמט ראשון לציון
שד' בן גוריון 42, ראשון לציון, דוא"ל adilahav@gmail.com

- נגד -

המשיב: האיגוד הישראלי לשחמט
רח' טאגור 26, תל אביב, דוא"ל office@chessfed.org.il

פסק דין

טענות הצדדים

1. העותר הגיש בתאריך 9.9.2022 את עתירתו לבית הדין העליון כדי שיורה להנהלת המשיב "למנות קובלים (בלשון רבים) כאמור בסעיף 9.1.2.22 לתקנון האיגוד". כבי נשיא בית הדין העביר את העתירה אלי כדי שאדון בה.
2. בעתירתו טוען העותר כי במצב הקיים יש רק קובל יחיד באיגוד, שהוא המנכ"ל, וכי יו"ר הנהלת האיגוד מסרב להביא לדיון בהנהלת האיגוד את הצורך למנות קובלים נוספים וזאת, לדעתו של העותר, בניגוד להוראת סעיף 9.1.2.22 לתקנון האיגוד. סעיף זה נמצא בפרק משנה של תפקידי ההנהלה וקובע שבין תפקידי ההנהלה עליה "למנות קובלים לשם ריכוז תלונות המגיעות לאיגוד. לא ימונה אדם כקובל, אלא אם הוא מכהן באיגוד כמנכ"ל, או אם הינו עורך דין בישראל". העותר טוען שהתכוון להתלונן לוועדת המשמעת על התבטאות יו"ר האיגוד כלפיו וביקש שבתלונה שכזו המנכ"ל שכפוף ישירות ליו"ר האיגוד לא ישמש כקובל, ואף הודיע על כך לחברי ההנהלה ביום 29.8.2021, כשלפנייתו מכותבים היועץ המשפטי של האיגוד ויו"ר ועדת הביקורת. העותר טוען כי התבטאות מנכ"ל האיגוד, שהעותר טוען שהוא קובל יחיד באיגוד, "נסתם הגולל" מסביב לתלונתו.

3. בתשובת המשיב, היפנה המשיב לפסיקה של בית הדין העליון בו נקבע כי בהתאם לתקנון האיגוד – בתפקיד הקובל מכהנים באיגוד שני קובלים - מנכ"ל האיגוד שמונה מטעם ההנהלה והיועץ המשפטי של האיגוד.

4. בתגובתו של העותר לתשובת המשיב כותב העותר: "אי סבירות קיצונית היא שמנכ"ל האיגוד ו/או היועץ המשפטי של האיגוד, שסמוך על שולחנו של המנכ"ל ואינו בלתי תלוי, ישמש כעותר בסוג כזה של עתירה. ניגוד האינטרסים ברור ואין צורך בהוכחתו. היכול אדם או שלוחו לשמש עותר כנגד עצמו?" (ההדגשה במקור). לקראת סיום תגובתו חוזר העותר על בקשתו שבית הדין יורה להנהלה "לפעול על פי סעיף 9.1.2.22 לתקנון, לקבוע עותרים שאינם כפופים למנכ"ל או למי ממנגנון האיגוד ואף לחייב את האיגוד הישראלי בהוצאות על פי סעיף 9.3.9 לתקנון".

דיון

5. תפקידיו של בית הדין העליון נקבעו והוגבלו בסעיף 9.3.3 לתקנון האיגוד. בית הדין העליון אינו מנהל את האיגוד ואינו מוסמך לנהלו מעבר להוראות שנקבעו בתקנון האיגוד וגם זאת כפוף להגבלות שנקבעו בתקנון. בית הדין העליון מנוע מלהורות להנהלה את מי למנות כקובל או להתערב במינוי קובלים. ערעורים על החלטות ועדת המשמעת נידונים בבית הדין העליון, וככלל לא יתכן שערכאת הערעור תתערב בהליכי מינוי הקובל שעל החלטותיו ניתן לערער בפניה.

6. האיגוד הוא עמותה. הסמכות לבדוק את תקינות פעילות עמותה ומוסדותיה, לרבות התאמת פעולותיה למטרותיה, לעקוב אחר ביצוע החלטות האסיפה הכללית והוועד (= ההנהלה), להציע לוועד דרכים לתיקון ליקויים בניהול העמותה, לבדוק כל נושא אחר הקשור לפעולתה של העמותה ולהביא בפני הוועד והאסיפה הכללית את מסקנותיה לאור הבדיקות, נתונה לוועדת הביקורת של עמותה (ראו ד' א' פרנקל

וצ' פרנקל, דיני עמותות בישראל, מהדורה שלישית (2021), הוצאת פרלשטיין-גינור
בע"מ, עמ' 231 - 234).

7. מינוי קובל הוא בסמכות ההנהלה, כמפורש בסעיף 9.1.2.22 לתקנון האיגוד. התקנון אינו קובע שיש למנות מספר קובלים בעת ובעונה אחת. כל הכתוב בתקנון הוא שמינוי קובלים, באופן כללי, הוא בסמכות ההנהלה, וכי ההנהלה רשאית למנות אדם לקובל רק אם הוא מכהן באיגוד המשיב כמנכ"ל, או אם הוא עורך דין בישראל. ואכן, בתוקף סמכותה לפי התקנון מינתה ההנהלה לקובל את מנכ"ל האיגוד. נוסף על כך מבטיח התקנון שיהיו לפחות שני קובלים בעת ובעונה אחת: האחד הוא היועץ המשפטי של האיגוד והשני הוא קובל שמונה מטעם האיגוד – כפי שנקבע בסעיף 9.1.2.23.2 לתקנון האיגוד: **"הליכים בפני ועדת המשמעת יפתחו רק על פי כתב קובלנה שהוגש על ידי היועץ המשפטי של האיגוד או על ידי קובל שמונה מטעם האיגוד"**. ראו גם החלטה בתיק 2/2022 מיום 26.5.2022. ההחלטה פורסמה באתר האיגוד: <http://www.chess.org.il/ContentPage.aspx?Id=4277>. אין בסמכותו של בית הדין להורות להנהלה את מי למנות לקובל כל עוד המינוי הוא למנכ"ל באיגוד או עורך דין בישראל או כמה קובלים חובה עליה למנות.

8. מעתירתו עולה שהעותר התעלם מהאפשרות של הגשת כתב קובלנה על ידי היועץ המשפטי של האיגוד, שהיא האפשרות הראשונה, כמפורט בסעיף 9.1.2.23.2 לתקנון וטען רק נגד האפשרות שמי שמכהן היום מנכ"ל האיגוד שההנהלה מינתה אותו בזמנו לקובל ישמש כקובל בתלונה שבדעתו להגיש. רק לאחר שהמשיב הגיש את תשובתו לעתירה, בו הופנתה דעתו של העותר שלפי התקנון רשאי העותר לפנות ליועץ המשפטי של האיגוד שיהיה הקובל בעניינו, יצא העותר, בתגובתו לתשובה, גם נגד האפשרות שהיועץ המשפטי יהיה הקובל, למרות שהסמכות ניתנה לו בתקנון האיגוד. מתגובתו של העותר עולה שהעותר אף לא פנה ליועץ המשפטי של האיגוד כדי שיגיש קובלנה. עם זאת, בתגובתו לתשובת המשיב תקף העותר את היועץ המשפטי של האיגוד, שאינו צד לעתירה זו, ומבלי שהביא ראיה כלשהי טען לייאי

סבירות קיצונית" מאחר שלדעת העותר היועמ"ש של האיגוד הוא "סמוך על שולחנו של המנכ"ל ואינו בלתי תלוי" ולכן אינו כשיר לשמש כ"עותר" (במשמעות "הקובל" בעניינו של העותר בעתירה שבפני), ומדגיש בתגובתו ש"ניגוד האינטרסים ברור ואין צורך בהוכחתו. היכול אדם או שלוחו לשמש עותר כנגד עצמו?" לגישתו, ללא הצגת ראיות כלשהן, פסולה הוראת התקנון לפיה היועץ המשפטי יכול לשמש כקובל, ואין לפעול לפיה, וכל זאת מבלי שיצביע על עובדה כלשהי למעט על כך שהיועץ המשפטי של האיגוד הוא אכן היועץ המשפטי של האיגוד. במלים אחרות, גם מבלי לקבוע עמדה בדבר טענות העותר נגד האפשרות שמנכ"ל האיגוד ישמש כקובל בעניינו, מה שגם שלפי טענותיו של העותר הוא אף לא פנה אליו בנושא זה, הרי הימנעותו של העותר לפנות ליועץ המשפטי של האיגוד שימש קובל בעניינו כמפורט בסעיף 9.1.2.23.2 משמעותה שהעותר לא מיצה את האפשרויות שתקנון האיגוד קובע.

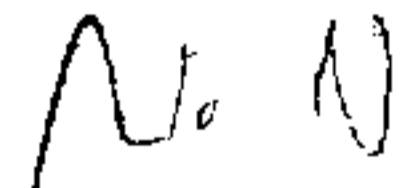
סוף דבר

9. לאור האמור לעיל – העתירה נדחית.

10. מאחר שלא היה צורך בקיום דיון במעמד הצדדים, החלטתי הפעם שלא לחייב את העותר בהוצאות.

11. ניתן בהעדר הצדדים, היום כ"ג בתשרי תשפ"ג - 18 באוקטובר 2022.

12. מזכירות האיגוד תשלח את פסק הדין לצדדים.

פרופ' דוד א' פנקל
מ"מ קבוע לנשיא בית הדין